

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

Postboks 8019 Oslo
0030 Oslo

Oslo, 9.10.2014

Høringsuttalelse: Minstegrense for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse, pensjonsordning for sykepleiere og pensjonsordning for apotekvirksomhet

Det vises til høringsnotat datert 9. juli 2014, der minstegrensen for innmelding i Statens pensjonskasse og pensjonsordningene for apotekvirksomhet og sykepleiere foreslås redusert til 20 prosent av full stilling.

Gabler AS støtter forslaget. Situasjonen i dag når det gjelder innmeldingsgrenser i forskjellige pensjonsordninger er uoversiktlig og vanskelig å forstå for arbeidstagerne. Det er ulike innmeldingsgrenser i henholdsvis kommunale ordninger, Statens pensjonskasse og sykepleier- og apotekordningene, og disse avviker igjen fra den vanlige grensen i privat sektor. Gabler mener dette er uheldig, og konsistens- og forenklingshensyn tilsier at reglene for ulike pensjonsordninger harmoniseres der dette er naturlig. 20 prosent fremstår som det beste alternativet, da dette er den vanlige grensen for innmelding i pensjonsordninger innenfor privat sektor. Dette er dessuten en regel som er enklere å kommunisere og forstå enn 168 timer i kvartalet. Videre mener vi det er tungtveiende grunner til at det bør være en minstegrense, slik at man unngår dagens situasjon i kommunal sektor der alle meldes inn fra første time. Forslaget må sies å ivareta deltidsansattes rettigheter på en tilfredsstillende måte. Stillingsandeler som er lavere enn 20 prosent representerer så perifere arbeidsforhold, og vil gi så små pensjonsutbetalinger, at de etter vårt syn ikke bør gi rett til tjenestepensjon. Endelig er det ikke noe godt alternativ å opprettholde en innmeldingsgrense i de lovfestede ordningene som Arbeidsretten har karakterisert som diskriminerende.

For at en tilsvarende endring skal gjøres gjeldende i kommunal sektor, må partene bli enige om å innføre en ny minstegrense. Det ble ikke fremmet forslag om dette i vårens tariffoppgjør i KS-området. Situasjonen i kommunal sektor etter Arbeidsrettens dom er at det ikke er noen minstegrense i det hele tatt. Uten at vi kjenner til partenes beveggrunner i vårens forhandlinger, vil vi tro at det ikke ble fremmet noe forslag om en ny minstegrense fordi man har forventet avklaringer i de lovfestede ordningene. Det vanlige er jo at endringer her følges opp av

vedtektsendringer i kommunesektoren. Overføringsavtalen fordrer dessuten at det ikke er for store ulikheter mellom ordningene, hvilket departementet også anfører. Selv om det skal forhandles først, tror vi at en grense på 20 prosent ikke vil oppfattes som kontroversiell. Dagens situasjon uten noen nedre grense fremstår som en «unntakstilstand» som det ikke er naturlig å opprettholde over lengre tid, og erfaringsmaterialet fra kommunal sektor etter 21.6.2013 er et argument mot å avskaffe minstegrenser som sådan. Det har oppstått et betydelig administrativt merarbeid for å forvalte til dels meget beskjedne pensjonsrettigheter. Det skal også innbetales premier og medlemsinnskudd for å dekke pensjonsforpliktelser som for mange medlemmer utgjør ubetydelige beløp, eller endog nulles helt ut i samordningen. Videre fikk Arbeidsrettens dom en uintentert konsekvens som rammet alderspensjonister i kommunesektoren som fortsatte i en aktiv deltidsstilling på mindre enn 14 timer i uken. Etter det gamle regelverket i KS kunne disse personene motta 100% alderspensjon fra ordningen uten avkorting. Etter Arbeidsrettens dom får de sin pensjon redusert i forhold til den aktive stillingsprosenten, fordi de må meldes inn i ordningen igjen. For disse personene kan det i tillegg oppstå uheldige samordningseffekter når de påny skal ha 100% pensjon fra ordningen, fordi det da skal benyttes lavere forholdstall i fradragene. Det er tatt inn et nytt punkt i Hovedtariffavtalen om pensjonistavlønning, der alderspensjonister som blir tilsatt på pensjonistvilkår ikke skal meldes inn i pensjonsordningen og dermed heller ikke får sin pensjon redusert. Ordningen har fungert tilfredsstillende, men for tidligere høytlønte er timesatsen lav. En ny minstegrense på 20 prosent kan gi alderspensjonister i KS muligheten til å arbeide under 20 prosent stilling på ordinære vilkår uten å få avkortet alderspensjonen. Gabler mener dette vil være en fordel.

I KS-området ble det innført en regel med virkning fra 1.4.2013 om at flere samtidige stillinger skulle sees under ett, og medføre rett til medlemskap hvis summen av arbeidede timer oversteg minstegrensen. Sykepleiere og ansatte i helseforetak var ikke omfattet av denne bestemmelsen. I og med arbeidsrettens dom 21.6.2013 mistet bestemmelsen sin relevans. Hvis det i kommunale ordninger vedtas en ny minstegrense på 20 prosent, er det grunn til anta at regelen fra 1.4.2013 vil bli gjeninnført samtidig. Departementet foreslår også at flere stillingsforhold under minstegrensen i de lovfestede ordningene skal slås sammen dersom summen utgjør mer enn 20 prosent av full stilling. Det virker klart at en slik regel kan medføre visse administrative utfordringer. Det ble igangsatt et arbeid våren 2013 om problematikken knyttet til flere samtidige stillinger i kommunal sektor, der flere av aktørene i det offentlige tjenestepensjonsområdet var involvert. Dette arbeidet munnet ikke ut i noe konkret før det ble skrinlagt på grunn av Arbeidsrettens dom. Et av spørsmålene er hvordan stillinger under minstegrensen skal rapporteres inn. En potensiell løsning er at det opprettes et felles register for innrapportering av slike stillinger, og at det kjøres jevnlig kontroll i dette registeret for å fange opp ansatte med små stillingsbrøker som samlet sett oppfyller kravene for innmelding. Det er

noen avklaringer må på plass før en slik løsning vil kunne fungere. For det første må det bli enighet om det er arbeidsgiverne eller pensjonsinnretningene som skal stå for innrapporteringen, det vil si om data skal leveres fra lønns- eller pensjonssystemene. Fra pensjonsinnretningenes synspunkt er det ikke optimalt å ha personer med deltidsstillinger under minstegrensen liggende i sine registre i tilfeller der de heller ikke oppfyller kravet når flere stillinger sees under ett. Disse personene skal det ikke betales premie for, og de bør antagelig heller ikke være med i de forsikringstekniske oppgjørene. Videre må man komme frem til en løsning for å administrere og finansiere en eventuell felles portal for innrapportering. At arbeidstagerne selv får ansvaret å melde fra om sine stillingsforhold i disse tilfellene, vil neppe være en holdbar løsning.

Hva angår de økonomiske konsekvensene, er det vanskelig å si hvilken innsparingseffekt vi vil få i de kommunale og fylkeskommunale ordningene dersom det innføres en ny innmeldingsgrense på 20 prosent også her. Antallet nullpensjonister vil ventelig øke noe. I og med innføringen av nettomodell for uførepensjoner fra 1.1.2015, er dette primært aktuelt for alderspensjoner. Det er svært vanskelig å forutse hvor stor økning det vil være i antall nullpensjonister, da dette avhenger av folketrygdens ytelser. Det er imidlertid viktig å understreke at når det gjelder etterlatte- og uføreytelser, vil en reduksjon av minstegrensen være en ubetinget fordel for de ansatte dette gjelder.

Med vennlig hilsen
For Gabler AS

Stig Ørjan Sletner
Seniorrådgiver
Tel.: 984 78 148
E-mail: stig.orjan.sletner@gabler.no